

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN ÖNEMİ

Okul öncesi eğitim neden önemlidir?

Okul öncesi eğitimin çocuklar, aileler ve toplum açısından birçok faydası vardır. 0-6 yaş arası kapsayan erken çocukluk dönemi çocuğun en hızlı geliştiği dönemdir. Beyin yapısı ve fonksiyonlarının gelişiminin üçte ikilik bölümü 0-4 yaş arasında tamamlanmaktadır. Erken çocukluk dönemindeki deneyimler beynin çalışma biçimi için belirleyicidir. Yapılan çalışmalar okul öncesi eğitim alan çocuklarda okula devam oranlarının ve okul başarısının daha yüksek olduğunu göstermiştir. Okul öncesi eğitim sosyal ve duygusal gelişimi destekleyerek, yetişkinlik döneminde de kişilerin daha üretici ve verimli olmalarını ve sahip oldukları potansiyeli tam olarak kullanmalarını sağlar

Çocukların gelişim özellikleri, bireysel farklılıkları ve yetenekleri göz önüne alın, sağlıklı bir biçimde fiziksel, duygusal, dil, sosyal ve zihinsel yönden gelişimlerini sağlayan, olumlu kişilik temellerinin atıldığı, yaratıcı yönlerinin ortaya çıkarıldığı, çocukların kendilerine güven duymalarının sağlandığı, ebeveyn ve eğitimcilerin etkin olduğu kaliteli bir okul öncesi eğitim programına katılan çocukların diğer çocuklara kıyasla gelecekte okul başarıları daha yüksek, sosyal ve duygusal, sözel, zihinsel ve fiziksel gelişim açısından daha yetkin olduklarını araştırmalar göstermiştir.

Okul öncesi eğitimin yararlarını kısaca şu şekilde sayabiliriz:

- Çocukların zekâ puanlarında yükselme
- Sınıfta kalma ve okul eğitiminden ayrılma oranlarında düşme
- Çocukların beslenme ve sağlık durumunda iyileşme
- Sosyal ve duygusal davranış gelişiminin daha ileri olması
- Daha olumlu ebeveyn-çocuk ilişkisi

Bu yüzden bu dönemde çocuğun zihinsel ve bedensel olarak yeterli beslenmesi ve etkileşimde bulunabildiği, onun gelişimini destekleyen bir ortamda bulunması gerekmektedir. Erken çocukluk eğitimi insan gelişiminin başlangıç noktasıdır. Okul öncesi eğitim, çocukların ve ülkemiz insanının uzun vadede daha üretken, daha yaratıcı, sorun çözmede daha yetkin olmasını sağlar.

Okul öncesi eğitim çocuğu ilköğretime hazırlar mı?

İlköğretime hazır olmanın şartlarından biri çocuğun kendi yaşına uygun zihinsel gelişim düzeyine erişmesidir. Buna paralel olarak ilkokula başlayacak her çocuğun bazı temel becerileri kazanmış olması şarttır. Okul öncesi eğitim bu becerilerin kazanılmasında önemli bir rol oynar.

Okul öncesi eğitimin okula hazır olmayı sağlama açısından kazandırdığı becerileri şöyle özetleyebiliriz:

Sosyal olarak, çocuklar oyuncakları paylaşmanın yanında yetişkinin ilgisini, yiyecekleri paylaşmayı ve karşılıklı konuşmayı öğrenirler. Ayrıca yaşlılarıyla çatışmaları ve ilişkilerde ortaya çıkan sorunları çözümlenmeyi ve kendini nasıl ve ne zaman koruyacağını ve diğer çocukların hakkına saygı göstermeyi de öğrenirler. Bütün bunlar çocuğun ileriki yaşamında ortaya çıkan tüm sorunları çözmeye yardımcı olacak problem çözme becerilerinin artmasını sağlar.

Duygusal olarak, kendi işlerini kendisi yapması, sorunları kendisinin halletmesi ve bazı kararları kendisinin vermesi sayesinde kendine güveni yükselir. Anne-babadan ayrı kalabileceğini ve onların bulunmadığı zamanlarda da kendisine bakabileceğini görmek çocuğun öz güven ve bağımsızlık duygularını artırdığı gibi, kendi kendini avutma ve oyalama becerilerinin gelişmesine yardımcı olur. Ayrıca toplu yaşamın gerektirdiği sınırlara ve kurallara uymayı da anaokulunda öğrenirler.

Fiziksel olarak kesme, yapıştırma, boyama, kalem kullanma gibi faaliyetlerin düzenli olarak yapılması sonucu ince motor becerileri gelişir. Ayrıca koşma, zıplama, fırlatma, tırmanma gibi kaba motor fonksiyonlarını da kullanır ve geliştirir.

Zihinsel olarak, nesnelere eşleştirme, sınıflandırma, ölçme, gözlem yapma ve fikirler üretme gibi matematik ve bilim becerilerini kazanır. Canlandırma, taklit ve hayali oyunlar sayesinde hayal gücü gelişir. Arkadaşları ve öğretmenleri ile konuşmak dil becerilerini geliştirir. Kitapları incelemek, boyama ve çizimler yapmak, arkadaşlarına mektup yazmak gibi faaliyetler de erken okuma ve yazma yetilerinin gelişmesine yardımcı olur. Ayrıca anaokulundaki faaliyetlerin dikkat ve konsantrasyon gerektirmesi çocuğun beyнинin bu fonksiyonlarının gelişimine katkıda bulunur. Dikkat eksikliği sorunu ve öğrenme güçlüğü olan çocukların erken fark edilmesi ve okula başlamadan gerekli önlemlerin alınmasını sağlar. Tüm bunlar da okula hazır olması ve okul başarısı açısından önem taşır.

Okul öncesi eğitime başlamak için en uygun yaş nedir?

Okul öncesi eğitim için hazır olma yaşı her çocuk için aynı değildir. Genel olarak anaokuluna başlama yaşının 2-4 yaş arası olduğunu söyleyebiliriz. Gelişimsel olarak bazı çocuklar 2 yaşında, bazı çocuklar da 3-4 yaşında anaokuluna başlamak için hazır olabilmektedir. Annenin çalışması nedeniyle daha önceden anneden ayrı kalmaya alışık olan, ihtiyaçlarını konuşarak veya başka biçimlerde ifade edebilen, basit komutları izleyebilen, yürüme ve koşma gibi kaba motor fonksiyonları gelişmiş olan çocuklar hangi yaşta olurlarsa olsunlar, anaokuluna başlayabilirler. Konuşma, yeme, hırçınlık, saldırganlık, büyüklerden ayrılamama, aşırı hareketlilik gibi sorunları olan çocukların anaokuluna gitmeleri de özellikle tavsiye edilebilmektedir.

Okul öncesi eğitimde çocuklar ne tip becerileri kazanır?

Çocuklar okul öncesi eğitim ile sosyal, duygusal fiziksel ve zihinsel birçok beceri kazanır ve geliştirirler. Sosyal olarak paylaşmayı, sıra beklemeyi, kurallara uymayı, karşılıklı konuşmayı, oyun kurmayı, yaşlıları ile çıkan çatışmaları çözmeyi, kendini korumayı ve diğer çocukların haklarına saygı göstermeyi öğrenir. Yemek, uyku, tuvalet gibi özbakım becerilerini

kazanmak, anne-babadan ayrı kalmak duygusal gelişimine katkıda bulunarak kendine güvenini artırır. Anaokullarındaki kesme, yapıştırma, boyama, kalem kullanma gibi faaliyetlerin düzenli olarak yapılması ise çocukların ince motor becerilerini geliştirir. Ayrıca koşma, zıplama, fırlatma, tırmanma gibi faaliyetlerle de kaba motor fonksiyonlarını kullanır ve geliştirir.

Anaokulundaki nesnelere eşleştirme, sınıflandırma, ölçme, gözlem yapma ve fikirler üretme gibi çeşitli faaliyetler çocuğun matematik ve bilim becerilerinin gelişmesini sağlar. Canlandırma, taklit ve hayali oyunlar sayesinde hayal gücü gelişir.

Arkadaşları ve öğretmenleri ile konuşmak dil becerilerini geliştirir. Kitapları incelemek, boyama ve çizimler yapmak, arkadaşlarına mektup yazmak gibi faaliyetler de dikkat ve konsantrasyonun artmasına ve erken okuma ve yazma yetilerinin gelişmesine yardımcı olur. Anaokulu çocuğun yaratıcı yönlerini ve ilgi alanlarını ortaya çıkarmak açısından da önem taşır